

(scannat 2000 lagrat i off O / 231 / 80_02198 / 811111)

Enligt sändlista

Naturreseptat på fastigheten Hartsö 1:1 i Bålinge socken, Nyköpings kommun

Med stöd av 7 § naturvårdslagen förklarar länsstyrelsen fastigheten Hartsö 1:1 jämte del av allmänt vattenområde som naturreseptat. Områdets gränser har på bifogad karta (bil 1) angivits med svart punkt - streckad linje. (Fastigheterna Hartsö 1:2 och 1:3 ingår ej.)

Beskrivning av reseptatet

Hartsö 1:1 omfattar sydligaste delen av den stora ögruppen Sävö - Ringsö - Långö - Hartsö som är belågen sydost om fjården Tvåren. Fastigheten består av de stora öarna Hartsö och Enskår samt ca 500 mindre holmar och skår.

<u>Reseptatets benåmning:</u>	Hartsö naturreseptat
<u>Kommun:</u>	Nyköping
<u>Socken:</u>	Bålinge
<u>Lågesbeskrivning:</u>	Ekonomiska kartbladen 09719, 09729, 09810 och 09820 Reseptatet är belåget 25 km öster om Nyköping, 20 km nordost om Oxelösund och 20 km sydväst om Trosa
<u>Areal:</u>	5 630 ha
<u>Dårav landareal:</u>	630 hektar
<u>Ågare:</u>	Nils Mörner, Carl Gustaf Mörner, Tystberga samt Hartsö Förvaltnings AB
<u>Naturvårdsförvaltare:</u>	Skogsvårdsstyrelsen i Södermanlands län

Årendets handläggning

På initiativ av markågarna till Hartsö 1:1 har förhandlingar tagits upp med länsstyrelsen och naturvårdsverket om att bilda ett naturreseptat i området. överenskommelse om att avsätta

hela fastigheten som naturreservat har träffats mellan berörda parter våren 1980. Kommunen har under förhandlingarnas gång informerats om ärendets handläggning. Skötselplan för området har upprättats av skogsvårdsstyrelsen.

Grund för beslutet

Fastigheten Hartsö 1:11 omfattar ett skärgårdsområde som sträcker sig från innerskärgården till det yttre havsbandet. Floran är rik och vegetationen starkt varierad. På huvudön dominerar barrblandskogen och här finns vid Lunden ett av länets få utpräglade urskogspartier. Längre ut följer öar med maritim lövskog, medan de yttre skären helt saknar buskar och träd. På grund av fågelgödslingen har dock dessa skär ofta en yppig markflora. Ingen annan del av länets skärgård kan uppvisa en lika tydlig vegetationszonering från innerskärgård till ytterskärgård som detta både begränsade och naturligt avgränsade område.

Hartsöarkipelagen utgör ett av kustens allra förnämsta reproduktionsområden för sjöfågel. Även de stora rovfåglarna berguv och havsörn finns i området.

På huvudön har sedan mycket lång tid tillbaka bedrivits jordbruk i kombination med fiske. Särskilt östra delen av Hartsön präglas därför av ett kulturlandskap som formats av dessa näringar, som fortfarande bedrivs på fastigheten.

Yttre delen av fastigheten är avsatt som naturreservat sedan 1955. På ön Enskär finns sedan 1965 Hartsö - Enskärs fågelstation som fått stor betydelse för kännedomen om fåglarnas flyttningar längs denna del av kusten.

Hartsö utgör tillsammans med Lacka, Långö, Ringsö och Stendörren ett sammanhängande naturskyddat område vid Sörmlandskusten.

Syftet med reservatet är att bevara och skydda området med dess särpräglade geologi, vegetation, flora och djurliv mot exploatering och förslitning samt att hålla kulturlandskapet med åkrar och betesmarker levande. Inom avgränsade områden skall urskogsliknande naturskog avsättas och bevaras för framtiden. Inom andra delar av skogsmarken skall en utveckling av lämpliga rovfågelbiotoper eftersträvas.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen att nedan angivna föreskrifter skall gälla för området.

A Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdslagen angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

- 1 bedriva täkt, gruvbrytning, utfyllning, muddring, schaktning, sprängning eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi ovan eller under vattenytan; beträffande åtgärder för sjöfartens, jordbrukets, skogsbrukets och fiskets behov se dock punkt 15,
- 2 skada eller förstöra berghällar, t ex genom eldning, bergborring, målning, inhuggning av inskription eller liknande åtgärder; beträffande åtgärder för sjöfartens, jordbrukets, skogsbrukets och fiskets behov se dock punkt 15,
- 3 uppföra ny byggnad eller ändra befintlig byggnad för att tillgodose ett väsentligt annat ändamål än det vartill byggnaden tidigare varit använd; beträffande byggnader för sjöfartens, jordbrukets, skogsbrukets och fiskets behov se dock punkt 16,
- 4 anlägga eller upplåta plats för båt, båthamn, campingplats eller plats för husvagnsuppställning; beträffande båtplats eller båthamn för sjöfartens, jordbrukets, skogsbrukets eller den befintliga bebyggelsens behov se dock punkt 17,
- 5 bedriva skogsbruk annat än i enlighet med fastställd skötselplan; skogsavverkning får endast ske efter utsyning av naturvårdsförvaltaren,
- 6 inom Hartsö Lund bryta kvistar eller samla ved eller ris från levande eller döda träd eller buskar eller att flytta eller samla på marken liggande grenar eller stammar,
- 7 skogsplantera åker eller betesmark,
- 8 anordna upplag utöver vad som erfordras för skogsbrukets, jordbrukets och fiskets eller därmed sammanhängande behov,
- 9 använda kemiska bekämpningsmedel i skogsbruket eller vid skötseln av reservatet; för jordbruket gäller särskilda bestämmelser i skötselplanen,
- 10 företa skogsgödsling,

- 11 ta mark i anspråk för bete eller åker utöver vad som framgår av skötselplanen,
- 12 bedriva jakt annat än i överensstämmelse med god jaktsed och viltvård samt de riktlinjer som framgår av skötselplanen,
- 13 upplåta mark- eller vattenområde för tävlingar, som kan medföra föroreningar och markslitage eller störa djurlivet,
- 14 uppföra vilthägn.

Det är vidare förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

- 15 bedriva täkt, muddring, sprängning, dikning eller utfyllning samt utföra bergborring eller markering på hållar för sjöfartens, jordbrukets, skogsbrukets och fiskets eller därmed sammanhängande behov,
- 16 uppföra ny byggnad eller anläggning för sjöfartens, jordbrukets, skogsbrukets och fiskets eller därmed sammanhängande behov,
- 17 upplåta båtplats eller båthamn för sjöfartens, jordbrukets, skogsbrukets, fiskets eller den befintliga bebyggelsens behov,
- 18 företa om- eller tillbyggnad eller ändra färgsättning eller takbeläggning på befintlig byggnad,
- 19 dra fram luftledningar eller jordkablar
- 20 anlägga ny väg, annat än vad som framgår av skötselplanen,
- 21 anlägga brygga,
- 22 bedriva militära övningar,
- 23 uppföra stängsel annat än för jordbrukets ändamål,
- 24 inplantera för området främmande djur eller växtarter,
- 25 att vid oljesanering använda kemiska sanerings- eller dispergeringsmedel.

B. Föreskrifter jämlikt 9 § naturvårdslagen angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

- 1 Markägare och innehavare av särskild rätt till marken (t ex jaktarrendator) skall tåla att de åtgärder vidtages inom området som framgår dels av skötselplanen, dels länsstyrelsens beslut enligt punkt D 2 om åtgärder för skogsskydd.
- 2 Naturvårdsförvaltaren äger rätt att i enlighet med skötselplanen utföra de skogsvårdande åtgärder som erfordras för att bibehålla ett slutet skogsbestånd och lämpliga fågelbiotoper. Eventuell nettointäkt av dessa åtgärder tillfaller markägarna.
- 3 För Hartsö - Enskärs fågelstation får under länsstyrelsens överinseende och i samråd med markägarna ett område på södra delen av Enskär utnyttjas i den utsträckning det erfordras för ornitologisk forskning.

C. Föreskrifter jämlikt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iakttaga inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

- 1 skada eller borttaga naturföremål eller ytbildningar,
- 2 skada eller förstöra berghällar (t ex genom eldning, bergborrning, målning, inhuggning av inskription e dyl
- 3 på störande sätt använda radio, grammfon, bandspelare, musikinstrument, mistlur e dyl,
- 4 göra upp eld annat än på särskilt anvisade platser,
- 5 skada eller borttaga träd, buskar eller andra växter eller att plocka blommor,
- 6 inom Hartsö Lund bryta kvistar eller samla ved eller ris från levande eller döda träd eller buskar eller att flytta eller samla på marken liggande grenar eller stammar,
- 7 uppträda så att djurlivet kan störas,
- 8 vid landstigning inom reservatet medföra hund eller annat husdjur som ej är kopplat,
- 9 förtöja eller ankra upp båt mer än två dygn i följd,
- 10 tälta mer än två dygn i följd samt att uppställa husvagn

- 11 åka vattenskidor,
- 12 landa med luftfarkost,
- 13 anordna tävlingar (båttävlingar, orienteringar e dyl

Det är förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

- 14 använda snöskoter, annat terrängfordon eller motorfordon.

Det är vidare förbjudet att utan länsstyrelsens och markägarens medgivande anordna och bedriva

- 15 lägerverksamhet,
- 16 besöksverksamhet i kommersiellt syfte.

D. Bestämmelser enligt 9 § naturvårdsförordningen om vård och förvaltning av naturreservat

Skötselplan samt syfte med vård och förvaltning

1 Skötselplan

Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om vården av reservatet genom att fastställa skötselplan.

2 Skogsskyddsåtgärder

Inom zon I i skötselplanen skall skogsvårslagens skogs- skyddsåtgärder inte gälla. Inom zon 11 i skötselplanen skall de skogsskyddsåtgärder utföras som länsstyrelsen bestämmer i samråd med skogsvårdsstyrelsen.

3 Utmärkning

Reservatet skall utmärkas i enlighet med av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

4 Förvaltare

Reservatet skall i naturvårdshänseende förvaltas av skogsvårdsstyrelsen med biträde av markägarna.

5 Samråd

Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande ske med länsstyrelsen, andra berörda myndigheter och markägarna.

När detta beslut vunnit laga kraft skall länsstyrelsens resolution av den 10 september 1955 om fridlysning av naturminne på Hartsö 1:1 och 1:2 i Bälinge socken upphöra att gälla.

Besvär till jordbruksdepartementet (se bilaga).

Beslut i detta ärende har fattats av länsstyrelsens styrelse. Därvid har närvarit landshövding Bengt Gustavsson, ordförande, samt ledamöterna Bengt Danling, Jan-Erik Andersson, Karl-Axel Lundberg, Ingrid Ludvigsson, Arne Johansson, Sven Zetterström, Per Enqvall, Percy Andersson, Carin Nygren, Lars Thor, Bengt Lundin, Sven-Olov Träff, Sture Lindqvist och Thure Wargloo.

I handläggningen har deltagit länsråd Ulf Thuresson, länsassessor Henry Famme, naturvårdsdirektör Tore Jansson, tf länsarkitekt Per Öhrling, länsantikvarie Lena Bergils, tf överlantmätare Torsten Sandberg och byrådirektör Georg Olsson, föredragande.

Bengt Gustavsson
Bengt Gustavsson

Georg Olsson
Georg Olsson

Bilaga Karta